

Tužni dani za pravosuđe

U dva dana članovi VSS-a uspjeli su da reše čak stotinak prigovora nereizabranih sudija, da obave personalnu kvazireformu do kraja pre nego što Snežana Malović postane poslanica, a Boško Ristić eventualno ne bude više to što je bio

DVA DANA PRIJE konstituiranja novog saziva Skupštine Srbije, 29. i 30. maja, Visoki savjet sudstva je udarmički riješio preostalih stotinjak prigovora nereizabranih sudaca u decembru 2009. godine.

Predsjednica Društva sudija Srbije Dragana Boljević ostavljena je, kao poslastica, za posljednji dan odlučivanja; odluka je, kako se i pretpostavljalo, bila negativna, jer Boljevićevu bez obzira na stručnost i kvalitete viđeniji članovi VSS-a na oči ne mogu vidjeti. (Saopćenje Društva sudija tim povodom objavljujemo na sajtu "Vremena").

Činjenica da za odlučivanje nije bilo kvoruma, članove VSS-a nije zabrinula (jedan koji se usudio to primijetiti očas je ušutkan). Naime, članovi po funkciji nisu se – kako su obećali i Evropljanima – izuzeli od glasanja (jer su odlučivali o prvom nereizboru), a sudija nema dovoljno. Jedan je suspendiran i protiv njega je u toku krivični postupak za navodno davno krivično djelo, a jedan se sam izuzeo od odlučivanja.

Podaci Društva sudija kažu da je u postupku preispitivanja prigovora nereizabranih sudaca VSS – u čemu postupa kao tribunal – u punom sastavu radio samo na prvoj od 40 sjednica i u punom sastavu donio samo 86, odnosno 11 posto odluka. Od ukupno 837 nereizabranih u decembru 2009. godine, 107 ih je uspjelo u procesu revizije, a 32 je izabrano na dopunskom natečaju 21. jula 2010. godine.

Od početka preispitivanja prigovora drastično je opadao trend pozitivnih odluka, sa 42 posto na prvoj sjednici (36 pozitivnih od 86 riješenih), do šest posto u posljednja tri mjeseca.

Za sve vrijeme preispitivanja, VSS je dostavio samo 309 pisanih odluka, od ukupno 752 done-sene. Sve smo radili po zakonu – mantra je koju ponavljaju nadležni pune tri godine. Zlobnici će, dakako, pomisliti da je razlog to što misle da će tako "zacementirati" rezultate svoje nakaradne reforme, o kojoj nitko – osim njih bezgrešnih – nema lijepe riječi. Ni evropske instance, niti međunarodna i domaća strukovna udruženja, niti stručnjaci koji ih otpočetak upozoravaju na greške, niti javnost i građani koji su izgubljeni u labirintima nepravde i kaosa.

KAO ŠTO SE I OČEKIVALO - ODBIJENA:

Dragana Boljević Foto: Tanjug

Sucima sada slijedi Ustavni sud Srbije, a potom i Međunarodni sud za ljudska prava u Strasburu. Čim dobiju svoja rješenja i razloge zbog čega su i u preispitivanju svoga nereizbora ostali "ispod crte", osim ako VSS smatra da je dovoljno to što su u dva dana riješili sve preostale predmete, pa im svima svoje pravoričke pribiju na oglasnu tablu, a radne knjižice pošalju poštom.

Medel, Evropsko udruženje evropskih sudaca i tužilaca za demokraciju i slobode koje je prije nekoliko mjeseci Draganu Boljević izabralo za generalnog sekretara tog udruženja – njima su njene kvalifikacije i rad bili preporuka za tu visoku funkciju – reagiralo je na završetak preispitivanja prigovora nereizabranih sudaca, ali i na negativno rješenje za Draganu Boljević. Oni kažu u svom saopćenju da se njeno razrješenje dogodilo u veoma spornom i nejasnom postupku općeg reizbora svih srpskih sudaca i tužilaca u 2009. godini, koji je završen razrješenjem jedne trećine njih, bez ikakve disciplinske odluke, bez ikakvog saslušanja, pa čak i bez ikakvog obrazloženja.

"Uprkos svim upozorenjima Saveta Evrope, Venećijanske komisije, Konsultativnog veća evropskih sudija, Evropske komisije, Evropskog parlamenta i drugih, koji su u više navrata savetovali

srpske vlasti da ne sprovedu takav postupak opšteg reizbora, zatim da ga sprovedu sa odgovarajućim garancijama, zatim da ga preispitaju temeljno i na jasan i transparentan način, takav postupak je ustanovljen i sproveden u potpunoj neshvatljivosti...", kažu oni u saopćenju, te dodaju: "Danas je tužan dan za nezavisnost pravosuđa u Evropi, koja nije privilegija sudija, već garancija za prava i slobode građana. Povređeni su principi stalnosti sudske funkcije, pravičnosti disciplinskog postupka i odbrane. Princip vladavine prava je ozbiljno ugrožen."

Kako dalje?

Najprije, da nikome ne padne na pamet da Snežanu Malović ostavi na mjestu ministarke; na to mjesto treba staviti nekoga tko poznaje pravosuđe, tko ima profesionalnu čast i "težinu", tko nije stranački ograničen i navođen. Potom, da i ona i Nata Mesarović, predsjednica najvišeg suda u zemlji i VSS-a, podastru javnosti sve rezultate svoje reforme: koliko su suci u ovoj zemlji opterećeni predmetima (a jesu; u Beogradu svaki istražni sudac duži oko hiljadu predmeta, dok žalbenog suca građanske materije u Višem sudu opterećuje čak oko dvije hiljade starih predmeta!), koliko košta nova mreža sudova, koliko će koštati presude kad nereizabrani presaviju tabak i odu u Strasbur po pravdu...

I Nata Mesarović, valjalo bi, da podnese ostavku: naslagala je staža, i beneficiranog, za penziju, od silne gramzivosti (i nepotizma) mogla je valjda nešto i uštedjeti, a ima i onu (samo?) počasnju diplomu Pravosudne akademije za unapređenje pravosuđa za uramiti i staviti na zid.

I na kraju, da dobijemo potpuno novi VSS koji neće biti izabran partijski, jer ni suci – čast Milimiru Lukiću, koji je, makar i kasno, podnio ostavku koja ove koji su u VSS-u ostali nije ič dimula – koji su poslušno odsutjeli sve greške i sramote koje su se događale u protekle tri godine i koji su poslušno obavljali zadatke, nisu zaslužili da sjede među najmoćnijima u sudskom sistemu zemlje koja se formalno zaklinje u pravnu državu i vladavinu prava.

Tatjana Tagirov